

Propuneri de modificare a Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare

Etapa a II-a

ANRE a demarat procesul de revizuire a Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare (Metodologie), prin supunerea în dezbatere publică prin publicarea pe site-ul instituției în perioada 03 iulie- 14 august 2017 a principiilor care stau la baza metodei de calcul al tarifelor.

Metodologia conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (Lege).

ANRE urmărește îmbunătățirea cadrului de reglementare la începutul fiecărei perioade de reglementare în vederea stabilirii unor tarife corecte, având în vedere evoluția cadrului legislativ, precum și experiența acumulată de ANRE și de operatorii de distribuție concesionari cărora li se aplică, în această perioadă de timp.

Modificarea Metodologiei urmărește îndeplinirea următoarelor **OBIECTIVE**:

- I. Creșterea nivelului de investiții în rețelele electrice de distribuție realizate de operatorii de distribuție concesionari, în scopul îmbunătățirii calității serviciului de distribuție și reducerii pierderilor în rețele**

Necesitatea încurajării investițiilor în rețelele electrice de distribuție din România este impusă de starea actuală a rețelelor, respectiv de nevoia îmbunătățirii indicatorilor de performanță privind continuitatea în alimentare și a calității tehnice a energiei electrice, precum și reducerii pierderilor în rețele.

Se are în vedere aplicarea diferențiată a RRR pentru categoriile de investiții aprobate/realizate, în funcție de destinația activelor rezultate, în scopul de a stimula realizarea investițiilor necesare efectiv pentru menținerea în siguranță a rețelelor de distribuție (RED) a energiei electrice. De asemenea, se urmărește în continuare stimularea realizării de noi instalații electrice și modernizarea sau re tehnologizarea celor existente.

Astfel, pentru investițiile care constau în înlocuirea unor mijloace fixe sau a unor părți componente ale acestora, care sunt necesare la intervale regulate pentru a asigura continuarea exploatării mijloacelor fixe respective la parametrii normali, precum și pentru investițiile care nu reprezintă mijloace fixe aparținând rețelelor de energie electrică (exemplu dotări), se are în vedere aplicarea unei RRR redusă cu 3 puncte procentuale față de RRR aprobată.

II. Realizarea investițiilor de către operatorii de distribuție concesionari la nivelul prognozat și nerecunoașterea în avans a costurilor cu amortizarea investițiilor prognozate prin considerarea, în mod convențional, că luna punerii în funcțiune a mijloacelor fixe este luna decembrie

Se are în vedere faptul că valoarea investițiilor prognozate de operatorii de distribuție concesionari pentru o perioadă de reglementare p+1 este inclusă în venitul reglementat al acestei perioade. În acest context, se urmărește eliminarea posibilității ca utilizatorii să suporte anticipat costuri aferente unor investiții care nu se efectuează conform prognozei, atât prin efectuarea de către ANRE a unor corecții anuale ale costurilor aferente investițiilor, cât și prin sancționarea operatorilor care nu efectuează investiții la nivelul solicitat și aprobat.

De asemenea, pentru evitarea includerii în tarife a unor costuri nejustificate, se are în vedere ajustarea prognozelor de costuri în acord cu practica operatorilor de distribuție de a pune în funcțiune mijloace fixe rezultate din investiții în luna decembrie. Pentru stabilirea amortizării reglementate prognozate, în mod convențional, luna punerii în funcțiune a mijloacelor fixe va fi considerată luna decembrie.

Prin măsurile propuse, se urmărește orientarea operatorilor de distribuție către formularea de solicitări la nivelul unor prognoze cât mai realiste și către organizarea activității astfel încât să se realizeze investițiile solicitate și aprobate.

III. Identificarea și eliminarea din BAR a mijloacelor fixe care nu sunt utilizate de operatorul de rețea pentru prestarea serviciului de distribuție

Se urmărește introducerea de precizări clare privind mijloacele fixe ce se includ în BAR. Acestea trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie înregistrate în contabilitatea operatorului de distribuție ca mijloace fixe;
- să fie identificabile fizic în mod individual;
- să se afle în proprietatea operatorului de distribuție și să fie utilizate pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei;
- să fie, după caz, montate în instalații sau date în folosință.

Ca o consecință a faptului că în BAR se includ mijloacele fixe care sunt utilizate de operatorul de distribuție pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei, suplimentar se precizează faptul că nu se includ în BAR mijloacele fixe a căror folosință este obținută prin contract de închiriere/comodat de la terți, precum și mijloacele fixe a căror folosință este cedată terților prin contract de închiriere/comodat, fie și parțial, cu excepția stâlpilor liniilor electrice aeriene. ANRE propune eliminarea din BAR, inclusiv din BAR inițial, a mijloacelor fixe care îndeplinesc aceste condiții.

De asemenea, ANRE propune diminuarea BAR inițial cu valoarea rămasă de amortizat a mijloacelor fixe ieșite din gestiunea operatorilor de distribuție în perioada 2005-2018, măsură care se va aplica în continuare pentru mijloacele fixe a căror proprietate/folosință urmează să fie cedată.

IV. Orientarea operatorilor de distribuție concesionari către intensificarea și diversificarea măsurilor în vederea reducerii pierderilor în RED (reducerea costurilor aferente CPT)

La stabilirea prețului CPT prognozat și acceptat pentru a fi inclus în tarifele de distribuție, ANRE are în vedere o modalitate unitară de stabilire a acestuia, pentru toți operatorii, care să reflecte posibilitatea de optimizare a acțiunilor de pe piață ale operatorilor pentru achiziția energiei electrice necesare acoperirii CPT.

Se urmărește continuarea mecanismului de stimulare a creșterii eficienței energetice a rețelelor electrice ale operatorilor, trendurile țintelor anuale ale CPT reglementat vor fi descendente față de nivelul aprobat anterior, luându-se în considerare cel mai mic nivel al CPT aprobat/realizat.

În programul de reducere anuală a CPT propus de fiecare operator de distribuție, aceștia vor avea în vedere că ținta CPT propusă pe fiecare nivel de tensiune pentru primul an al oricărei perioade de reglementare $p+1$ trebuie să fie mai mică decât procentul de CPT minim realizat pe nivelul de tensiune respectiv în oricare an ulterior anului 2005, iar ținta CPT propusă pe niveluri de tensiune pentru fiecare

an al oricărei perioade de reglementare, începând cu al doilea an, trebuie să fie mai mică decât cea stabilită pentru anul anterior.

La stabilirea țintelor CPT reglementat pentru fiecare operator de distribuție, ANRE are în vedere programele de reducere anuală a CPT propuse de operatorii de distribuție, dar și următoarele date relevante:

- a) valorile CPT realizate și evoluția acestora în timp, individual și comparativ între operatorii de distribuție;
- b) valorile CPT anterior aprobate;
- c) valorile CPT și gradul de reducere al acestuia stabilite și realizate în alte țări europene;
- d) nivelul investițiilor realizate de fiecare operator de distribuție în România comparativ cu nivelul din alte țări europene;
- e) volumul de instalații al operatorilor de distribuție;
- f) cantitățile de energie distribuită.

Propunerile au la bază atât necesitatea de continuare a eforturilor depuse de operatori în scopul eficientizării rețelelor electrice și creșterii nivelului de performanță a serviciului la nivelul înregistrat în țările europene, cât și acceptarea în tariful de distribuție, suportat de consumatori, a unui nivel scăzut al consumului propriu tehnologic, în vederea diminuării pierderilor/costurilor suportate de consumatori.

V. Orientarea operatorilor de distribuție concesionari în direcția creșterii nivelului de realizare a activității de mentenanță în rețelele electrice de distribuție

Pentru atingerea acestui obiectiv, se propune pentru următoarea perioadă de reglementare ca nivelul costurilor controlabile aferente lucrărilor de întreținere și reparații în rețelele electrice de distribuție, executate de terți sau cu forțe proprii, să corespundă unui procent de minim 70 % din costurile de operare și mentenanță controlabile.

Practic, costurile prognozate la începutul perioadei de reglementare vor respecta condiția menționată anterior, pentru fiecare an al perioadei.

În fiecare an t al perioadei de reglementare, în cadrul corecțiilor anuale, se propune introducerea de corecții aferente costurilor de operare și mentenanță controlabile, care au în vedere:

1. Corectarea valorii costurilor de operare și mentenanță controlabile prognozate pentru anul $t-1$ la valoarea realizată, dacă acesta este mai mică decât prognoza aprobată la începutul

perioadei; Suma aferentă câștigului de eficiență peste valorile aprobate este alocată 75 % utilizatorilor, cu condiția ca operatorul să realizeze toate lucrările de mentenanță corespunzătoare valorii prognozate. Câștigul de eficiență luat în considerare este limitat la valoarea aprobată de ANRE pentru factorul de eficiență $X_{\text{inițial}}$.

2. Aplicarea de corecții suplimentare, dacă este cazul, prin care se reduc costurile controlabile aferente anului t-1, astfel încât să se respecte proporția de minim 70% a costurilor de întreținere și reparații realizate în totalul costurilor de operare și mentenanță controlabile recunoscute. Aceste corecții suplimentare se aplică dacă ANRE constată în anul t că valoarea aferentă costurilor de întreținere și reparații realizate în anul t-1 este mai mică decât valoarea prognozată și dacă nu este respectată condiția ca valoarea costurilor de întreținere și reparații realizate să reprezinte minim 70% din totalul cheltuielilor de operare și mentenanță controlabile realizate.

Se propune creșterea gradului de exigență la acordarea câștigului de eficiență aferent costurilor de operare și mentenanță controlabile. Acesta urmează să fie luat în considerare numai în condițiile în care operatorul de distribuție demonstrează că a executat toate lucrările pe baza cărora au fost stabilite costurile prognozate. Câștigul de eficiență va fi împărțit cu utilizatorii într-o proporție mult mai avantajoasă utilizatorilor față de prevederile în vigoare, și anume: 75% utilizatori- 25% operator.

VI. Accentuarea transparenței prin definirea categoriilor de costuri care nu sunt luate în considerare la stabilirea venitului reglementat și a categoriilor de costuri considerate nejustificate

Se urmărește creșterea gradului de transparență și predictibilitate cu privire la costurile recunoscute de ANRE în procesul de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție. În acest sens, sunt necesare completări ale prevederilor Metodologiei referitoare la:

- precizarea categoriilor de costuri care nu sunt luate în considerare la stabilirea venitului reglementat pe baza căruia se stabilesc tarifele reglementate de distribuție;
- menționarea principalelor categorii de costuri cuprinse în costurile de operare și mentenanță controlabile, respectiv necontrolabile.

Se propune introducerea în Metodologie a unor clarificări cu privire la înțelesul celor două categorii de costuri de operare și mentenanță: controlabile și necontrolabile, pornind de la faptul că asupra primelor, spre deosebire de costurile necontrolabile, operatorul de distribuție poate acționa direct pentru creșterea eficienței activității privind prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice.

De asemenea, ANRE propune introducerea unor reguli mai stricte cu privire la alocarea costurilor între activitățile desfășurate de operatorii de distribuție concesionari în vederea evitării subvențiilor încrucișate între serviciul de distribuție și alte activități reglementate/nereglementate, în conformitate cu prevederile Legii.

Se propune eliminarea actualelor prevederi metodologice referitoare la includerea în cadrul costurilor de operare și mentenanță necontrolabile a costurilor determinate de forța majoră. Se are în vedere faptul că în cadrul costurilor de operare și mentenanță controlabile sunt aprobate costuri pentru reparații neprogramate, categorie în care se vor include și reparațiile instalațiilor electrice necesare ca urmare a apariției unor fenomene meteorologice deosebite, precum și faptul că această categorie de costuri este supusă unor condiții noi din partea reglementatorului. Prin această măsură se urmărește creșterea gradului de preocupare din partea operatorilor de distribuție în direcția dimensionării optime a lucrărilor de mentenanță preventivă și în direcția îmbunătățirii stării rețelelor de distribuție, cu rezultat în reducerea incidentelor cauzate de forța majoră.

ANRE propune eliminarea necesarului de fond de rulment (NFRR) din venitul reglementat, având în vedere faptul că nivelul creditelor pe termen scurt contractate de operatorii de distribuție concesionari este aproape nul. Este de remarcat de asemenea faptul că riscul de neîncasare a tarifului de distribuție de către operatori este extrem de mic. În plus, pentru întărirea disciplinei financiare, contractele-cadru de distribuție aprobate prin Ordinul ANRE nr. 90/2015 prevăd plata de dobânzi penalizatoare dacă apar întârzieri la plata contravalorii serviciului de distribuție, precum și obligația furnizorului/utilizatorului de a constitui o garanție financiară în favoarea operatorului de distribuție, dacă s-a aflat anterior în situația de neplată a facturilor.

VII. Orientarea operatorilor de distribuție concesionari către efectuarea de costuri prudente

ANRE propune introducerea noțiunii de ”costuri prudente”, similar celei de ”investiții prudente”, pentru a veni în întâmpinarea așteptărilor operatorilor de distribuție concesionari cu privire la stabilirea unor reguli specifice referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească costurile realizate pentru a fi recunoscute în cadrul tarifelor de distribuție a energiei electrice.

VIII. Stabilirea unor reguli specifice și obligații ale operatorilor de distribuție concesionari cu privire la contractele încheiate cu persoanele afiliate în vederea diminuării

ecartului între costurile suportate de utilizatorii serviciului de distribuție prestat de cei opt operatori de distribuție concesionari.

ANRE propune introducerea de reguli clare și condiții cu privire la recunoașterea costurilor aferente contractelor de prestări servicii încheiate de operatorii de distribuție concesionari cu persoanele afiliate, având în vedere prevederile conținute în Condițiile generale asociate licențelor pentru prestarea serviciului de distribuție, cu privire la încheierea contractelor prin proceduri concurențiale, transparente și nediscriminatorii.

IX. Aplicarea de criterii de analiză comparativă

În vederea asigurării unui tratament unitar și nediscriminatoriu în procesul de fundamentare/stabilire a tarifelor de distribuție a energiei electrice, ANRE propune utilizarea unor analize comparative a datelor care îi privesc pe aceștia.

Astfel, valoarea prognozată a costurilor de operare și mentenanță controlabile se stabilește de ANRE în baza unor analize comparative între operatorii de distribuție concesionari, ce țin seama de variabilele cu impact semnificativ asupra acestor costuri: volumul de instalații, numărul de utilizatori ai rețelei electrice de distribuție, puterea transformatoarelor aflate în funcțiune. Scopul acestor analize este de a stabili nivelul costurilor prognozate pentru operatori în funcție de nivelul realizat de operatorii eficienți (operatorii care realizează activitatea cu costuri reduse). ANRE propune aplicarea acestui principiu atât pentru stabilirea nivelului costurilor controlabile din primul an al perioadei de reglementare, cât și pentru determinarea factorului $X_{\text{inițial}}$ de creștere anuală a eficienței, care este aplicat costurilor de operare și mentenanță controlabile ale operatorului de distribuție, față de anul precedent, începând cu primul an al primei perioade de reglementare. Astfel, pentru operatorii de distribuție mai puțin eficienți, ANRE are în vedere o reducere a costurilor prognozate pentru primul an al perioadei de reglementare, precum și o valoare mai mare a factorului $X_{\text{inițial}}$ care să asigure recuperarea ineficienței în raport cu operatorul cu eficiența cea mai ridicată.

ANRE propune utilizarea de analize comparative pentru stabilirea țintelor CPT reglementat pentru fiecare operator de distribuție. Aceste analize au în vedere comparația dintre valorile realizate de operatorii de distribuție din țara noastră și evoluția acestora în timp, ținând seama de variabilele cu impact semnificativ asupra acestora: volumul de instalații, cantitatea de energie distribuită, nivelul investițiilor realizate, dar și comparația cu valorile realizate în alte țări europene.

ANRE propune utilizarea de analize comparative pentru stabilirea unui cost mediu pe utilizator, aferent activităților realizate prin contracte cu societățile afiliate, care să fie utilizat la stabilirea costurilor de operare și mentenanță controlabile aprobate de ANRE. Costul mediu pe utilizator folosit la stabilirea costurilor OPEX pentru un operator nu poate fi mai mare decât media costurilor înregistrate de operatorii de distribuție.

X. Menținerea pe parcursul perioadei a IV-a de reglementare de către operatorii de distribuție a numărului minim de personal angajat utilizat la fundamentarea costurilor cu personalul la începutul perioadei de reglementare

Având în vedere nevoia operatorului de distribuție de a asigura un nivel ridicat de calitate a serviciului de distribuție a energiei electrice, de a dispune de personal calificat și cu o experiență relevantă în domeniul energetic și ținând cont că aceasta nu poate fi dobândită decât pe parcursul unei perioade de timp semnificative, ANRE are în vedere menținerea numărului de personal luat în calcul în anul de referință, pe toată perioada de reglementare.

XI. Stabilirea tarifelor astfel încât să se asigure un profit rezonabil, conform cerințelor Legii.

Profiturile obținute de operatorii de distribuție concesionari din activitățile desfășurate trebuie să se situeze la un nivel rezonabil, care să asigure atât interesul investitorilor în desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice în România, cât și siguranța SEN și calitatea serviciului prestat utilizatorilor, precum și suportabilitatea din partea utilizatorilor a tarifelor pentru serviciul de distribuție.

În acest sens, ANRE propune următoarele modificări:

1. corectarea anuală a venitului reglementat cu valoarea veniturilor realizate din recuperarea contravalorii energiei electrice consumate înregistrate eronat, respectiv neînregistrate, a veniturilor din închirierea stâlpilor, a veniturilor din vânzarea/cedarea activelor și a veniturilor obținute din penalități aferente contractelor de distribuție încheiate;
2. creșterea procentului alocat utilizatorilor din profitul brut obținut de operatorii de distribuție din alte activități reglementate și nereglementate, de la 50% la 95%;
3. creșterea procentului alocat utilizatorilor din câștigul de eficiență obținut de operatorii de distribuție, de la 50% la 75%.

Se propune eliminarea pragului de 1% prevăzut pentru efectuarea corecției de RI (rată inflație). Prevederea are în vedere eliminarea riscului de aplicare a unei RI diferite de cea realizată, stabilită de instituțiile abilitate. Eliminarea acestui prag oferă posibilitatea de a efectua corecții mai precise.

XII. Returnarea cât mai promptă către consumatori a câștigului de eficiență obținut de operatorii de distribuție

Pentru atingerea acestui obiectiv ANRE propune următoarele:

- includerea costurilor de operare și mentenanță controlabile în cadrul elementelor asupra cărora ANRE efectuează corecții anuale;
- eliminarea pragului de 80% din valoarea anuală aprobată anterior a investițiilor, a valorii realizate a investițiilor aferente anului t-1, pentru efectuarea în anul t a corecțiilor de amortizare și rentabilitate aferente investițiilor respective.

XIII. Creșterea gradului de transparență în procesul de stabilire și aprobare a tarifelor de distribuție

ANRE propune publicarea pe site, în anul de referință al perioadei de reglementare, a elementelor care intră în calculul venitului reglementat pentru această perioadă:

- Costuri variabile,
- Costuri de operare și mentenanță controlabile,
- Costuri de operare și mentenanță necontrolabile,
- Costuri cu amortizarea,
- Rentabilitate,
- Valoare RRR aprobată,
- Valoarea investițiilor anuale prognozate,
- Procentele de CPT recunoscute pe nivelurile de tensiune,
- Cantitățile prognozate de energie distribuită.